T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/704
KARAR NO : 2020/752
KARAR TR : 14/12/2020

ÖZET: Davacıların 3194 sayılı Yasanın 39 maddesi uyarınca alınan Belediye Encümeni kararı üzerine yıktırdıkları taşınmazlarının bedelinin tazmin edilmesi istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar **:**1- E.K. 2 - Erk.K.
Vekilleri **:** Av. G.Ç.
Davalı **:** Altındağ Belediye Başkanlığı
Vekilleri **:** Av. M.A.

O L A Y :Davacılar vekili dava dilekçesinde özetle;:Ankara İli, Altındağ İlçesi, Zübeyde Hanım Mahallesi, 5380 ada, 6 parsel sayılı taşınmazın imar planında yeşil alanda kalması nedeniyle, yapılan parselasyon sonucunda davacıların taşınmazdaki payına karşılık olarak başka parselden pay tahsis edildiğini, taşınmaz üzerinde bulunan binanın çevre sağlığı açısından tehlike arz ettiğinin saptanması üzerine, 12/09/2018 günlü, 785 sayılı Altındağ Belediye Encümeni kararı ile 3194 sayılı İmar Kanununun 39. maddesi uyarınca yıkım kararı alındığı, bu kararın tebliği üzerine davacılardan E.K.'ın başvurusu ile Ankara 12. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2018/192 D.İş sayılı dosyasında yapının enkaz ve yıkım bedelinin saptanmasından sonra yapının davacılar tarafından yıkıldığı, Ankara 12. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2018/192 D.İş sayılı dosyasında bilirkişi raporu ile saptanan bina değerinin ödenmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı Belediye vekili süresinde verdiği cevap dilekçesinde, davanın 3194 sayılı Yasa uyarınca idarece alınan yıkım kararı nedeniyle açılan tazminat davası olduğunu, uyuşmazlığın idari yargı yerinde görülmesi gerektiğini ileri sürerek yargı yolu itirazında bulunmuştur.

ANKARA 6. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 08/09/2020 tarihli oturumda 2019/681 esas numaralı ara kararla "Yargı yolu itirazının reddine" kararı vermiştir.

Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI; "...3194 sayılı İmar Kanunu'nun yıkılacak derecede tehlikeli yapılar başlıklı 39. maddesinde, uyuşmazlık tarihinde yürürlükte olan şekliyle" Bir kısmı veya tamamının yıkılacak derecede tehlikeli olduğu belediye veya valilik tarafından tespit edilen yapıların sahiplerine tehlike derecesine göre bunun izalesi için belediye veya valilikçe on gün içinde tebligat yapılır. Yapı sahibinin bulunmaması halinde binanın içindekilere tebligat yapılır. Onlar da bulunmazsa tebligat varakası tebliğ yerine kaim olmak üzere tehlikeli yapıya asılır ve keyfiyet muhtarla birlikte bir zabıtla tespit edilir. Tebligatı müteakip süresi içinde yapı sahibi tarafından tamir edilerek veya yıktırılarak tehlike ortadan kaldırılmazsa bu işler belediye veya valilikçe yapılır ve masrafi %20 fazlası ile yapı sahibinden tahsil edilir. Alakalının fakruhali tevsik olunursa masraf belediye veya valilikçe bütçesinden karşılanır. Tehlike durumu o yapı ve civarının boşaltılmasını icap ettiriyorsa mahkeme kararına lüzum kalmaksızın zabıta marifetiyle derhal tahliye ettirilir." hükmü yer almaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, Ankara İli, Altındağ İlçesi, Zübeyde Hanım Mahallesi, 5380 ada, 6 parsel (yeni 23155 ada 1 parsel) sayılı taşınmazın Büyükşehir Kentsel Dönüşüm Alanında yer aldığı, taşınmazın imar planında yeşil alanda kalması nedeniyle, yapılan parselasyon sonucunda davacıların taşınmazdaki payına karşılık olarak, 23166 ada, 7 sayılı parselden pay tahsis edildiği, 28/08/2018 günlü, 19821 sayılı davalı idare yazısı ile Orman Su İşleri Bakanlığı (DSİ 5. Bölge Müdürlüğü 51. Şube Müdürlüğü)'nın 27/04/2018 günlü, 296191 sayılı yazısı ile taşınmaz üzerinde bulunan binanın çevre sağlığı açısından tehlike arz ettiği ve yapının yıkılması için gerekli yasal işlemin yapılmasının istenildiğinden bahisle, teknik elemanlarca yapılan incelemede, metruk halde olduğu tespit edilen taşınmazın 7(yedi) gün içinde yıkılması gerektiğinin bildirildiği, bu yazı gereğinin yerine getirilmediğinin saptanması üzerine 12/09/2018 günlü, 785 sayılı Altındağ belediye encümeni kararı ile yeşil alanda bulunan davacılara ait yapının metruk olduğu ve tehlike arz ettiğinden dolayı yapılan tebligata karşın yapının aynı durumunu koruduğundan bahisle 3194 sayılı İmar Kanununun 39. maddesi uyarınca yıkım kararı alındığı, bu kararın tebliği üzerine davacılardan E.K.'ın başvurusu ile Ankara 12. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2018/192 D.İş sayılı dosyasında yapının enkaz ve yıkım bedelinin saptanmasından sonra yapının davacılar tarafından yıkıldığı, Ankara 12. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2018/192 D.İş sayılı dosyasında bilirkişi raporu ile saptanan bina değerinin ödenmesi istemiyle de bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, davacılara ait yapının 3194 sayılı Yasa'nın 39. madde hükmü uyarınca tesis edilen 12/09/2018 tarihli belediye encümeni kararına dayanılarak davacılar tarafından yıkıldığı anlaşılmakla, yıkımın imar mevzuatı uyarınca

tesis edilen idari işlemin gereğinin yerine getirilmesi amacıyla gerçekleştirilmiş olması nedeniyle, yapının değerinin ödenip ödenmeyeceğinin, dolayısıyla imar mevzuatı hükümleri çerçevesinde davacılara ait yapının yıktırılması sonucu uğranıldığı öne sürülen zararın tazminine ilişkin bulunan davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde yer alan "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında imar mevzuatı hükümleri çerçevesinde idari yargı yerince çözümlenmesi gerekmektedir" şeklindeki gerekçe ile 2247 sayılı Yasanın 10'uncu maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

Benzer dosyalardaki görüşü bilindiğinden ayrıca Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığından görüş alınmamıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesinin Burhan ÜSTÜN'ün başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 14.12.2020 tarihli toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; davalı Altındağ Belediyesi vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde Davalı vekilince başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra **GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:**

Dava, davacıların Belediye Encümeni kararı üzerine yıktırdıkları taşınmazlarının bedelinin tazmin edilmesi istemiyle açılmıştır.

3194 sayılı İmar Kanununun;

"Yıkılacak derecede tehlikeli yapılar" başlıklı 39. maddesinde; "Genel güvenlik ve asayiş bakımından tehlike arz ettiği valilikçe tespit edilen metruk yapılar ile bir kısmı veya tamamının yıkılacak derecede tehlikeli olduğu belediye veya valilik tarafından tespit edilen yapıların sahiplerinin adrese dayalı nüfus kayıt sistemindeki adreslerine tehlike derecesine göre bunun izalesi için belediye veya valilikçe üç gün içinde tebligat yapılır. Yapı sahibine bu şekilde tebligat yapılamaması hâlinde bu durum tebligat yapan idarenin internet sayfasında 30 gün süre ile ilan edilir ve tebligat varakası tebliğ yerine kaim olmak üzere tehlikeli yapıya asılır ve keyfiyet muhtarla birlikte bir zabıtla tespit edilir. Malik dışında binada ikamet amacıyla oturanlara da ayrıca tahliye için tebligat yapılır.

Tebligatı veya ilanı müteakip 30 günü geçmemek üzere ilgili idarece belirlenen süre içinde yapı sahibi tarafından tehlikeli durumun ortadan kaldırılmaması hâlinde, tehlikenin giderilmesi veya yıkım işleri belediye veya valilikçe yapılır ve masrafı % 20 fazlası ile yapı sahibinden tahsil edilir. Alakalının fakruhali tevsik olunursa masraf belediye veya valilikçe bütçesinden karşılanır. Tehlike durumu o yapı ve civarının boşaltılmasını icab ettiriyorsa mahkeme kararına lüzum kalmaksızın zabıta marifetiyle derhal tahliye ettirilir"

Hükmüne yer verilmiştir.

Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde de, tam yargı davaları, idarenin eylem ve işlemlerinden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan davalar olarak tanımlanmıştır.

İdari işlem ve eylemlerden doğan zararların tazmini taleplerinin, 2577 sayılı idari Yargılama Usulü Kanunu'nun 12 ve 13'üncü maddeleri uyarınca, idari Yargı yerlerinde açılacak tam yargı davalarına konu edilmeleri, anılan yasa hükümlerinin gereğidir.

Uygulama ve öğretide, kamu idarelerinin, kamu hizmetinin yürütümü sırasında, kamu gücü kullanarak tek yanlı irade açıklamalarıyla yapmış oldukları işlemler, "idari işlem"; herhangi bir işlem ya da karara dayanmaksızın gerçekleştirdikleri maddi faaliyetleriyle, görevleriyle ilgili hareketsizlikleri de, "idari eylem" olarak tanımlanmaktadır.

Her ne kadar davacılar vekili dava dilekçesinde, 2942 sayılı Yasa hükümlerince yapı bedelinin ödenmesi gerektiğini ileri sürerek adli yargı yerinde dava açmış ise de, cevap dilekçesi ve dosya kapsamından uyuşmazlığın davalı idarece 3194 sayılı Kanunun 39. maddesi kapsamında yapılan imar uygulamasına ilişkin olduğu, kamu gücüne dayanılarak, resen ve tek yanlı olarak tesis edilen bir idari işlem bulunduğu anlaşılmaktadır.

Belirtilen nedenlerle, Danıştay Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile Ankara 6. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 08.09.2020 tarih ve E:2019/681 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde İDARİ YARGI yerinin görevli olduğuna, Danıştay Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 6. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 08.09.2020 tarih ve E:2019/681 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 14.12.2020 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Burhan	Şükrü	Mehmet	Birol
ÜSTÜN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN